'సహృదయలోక-లోచన'.. సాహిత్య రచన

అక్టోబర్ 20 తరువాయి...

9. ప్రాచీన నలందా విశ్వవిద్యాలయానికి సంబంధించి కింది వాటిలో సరైనది ఏది?
1. ఇది 5వ శతాబ్దంలో గుప్త పాలకుడు స్కందగుప్త-I స్థాపించాడు
2. దాని క్షీణత తర్వాత సైట్ మొదట సర్ ఫ్రాన్సిస్ బుకానన్ కనుగొన్నాడు
సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి.
ఎ) 1 బి) 2
సి) 1, 2 రెండూ డి) 1, 2 కాదు
సమాధానం: బి

వివరణ: ప్రాచీన నలందా విశ్వవిద్యాలయం
- ప్రాచీన నలందా విశ్వవిద్యాలయాన్ని గుప్త పాలకుడు కుమారగుప్త-I ఐదవ శతాబ్దంలో స్థాపించారు.
- దీన్ని కనౌజ్ రాజు హర్షవర్ధన (7వ శతాబ్దం CE), పాలకులు (8వ - 12వ శతాబ్దం CE) తో సహా వివిధ పాలకులు ఆదరించారు.
- ఇది 12వ శతాబ్దంలో భక్తియార్ ఖిల్జీ కాల్చివేయడానికి ముందు 800 సంవత్సరాల పాటు వర్ధిల్లింది.
- దాని క్షీణత తర్వాత సైట్ మొదట సర్ ఫ్రాన్సిస్ బుకానన్‌చే కనుగొనబడింది. ఆర్కియాలజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా ద్వారా క్రమపద్ధతిలో తవ్వకాలు జరిపి ఏకీకృతం చేయబడ్డాయి.

10. ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్‌కు సంబంధించి కింది ప్రకటనలను పరిగణించండి.
1. అష్టప్రధాన మండలి సహాయంతో రాజు అధిపతిగా ఉండే కేంద్రీకృత వ్యవస్థతో అతని పరిపాలన విశిష్టమైంది
2. అతను రెవెన్యూ వ్యవస్థను సంస్కరించాడు, రైత్వారీ వ్యవస్థను రద్దు చేశాడు
పై స్టేట్‌మెంట్లలో ఏది సరైనది/సరైనవి?
ఎ) 1 బి) 2
సి) 1, 2 డి) 1 లేదా 2 కాదు
సమాధానం: (ఎ)

వివరణ: స్టేట్‌మెంట్-1 సరైనది: శివాజీ పరిపాలనలో అష్టప్రధాన మండలి సహాయంతో రాజు అధిపతిగా ఉండే కేంద్రీకృత వ్యవస్థ ద్వారా పరిపాలించారు.
స్టేట్‌మెంట్-2 సరైనది కాదు: అతను రెవెన్యూ వ్యవస్థను సంస్కరించాడు. రైత్వారీ వ్యవస్థకు అనుకూలంగా జాగీర్దారీ వ్యవస్థను రద్దు చేశాడు. భూమి హక్కులను పర్యవేక్షించడానికి చర్యలు అమలు చేశాడు.

11. సాహిత్య రచనకు సంబంధించి కింది జతలను పరిగణించండి.

సాహిత్యం	రచయిత
1. రామచరితమానస్	విష్ణు శర్మ
2. పంచతంత్రం	ఆచార్య ఆనందవర్ధన్
3. సహృదయలోక-లోచన	తులసీదాస్

పైన పేర్కొన్న జతల్లో ఎన్ని సరిగ్గా సరిపోలాయి?
ఎ) ఒక జత బి) రెండు జతలు
సి) మూడు జతలు డి) ఏవీ కావు
సమాధానం: (డి)

వివరణ: అన్ని జతలు తప్పుగా సరిపోలాయి.
- రామచరితమానస్, పంచతంత్రం, సహృదయ లోక-లోచన అనే ఈ మూడు రచనలు 'UNESCO's Memory of the World Asia-Pacific Regional Register'లో చేర్చబడ్డాయి.

రామచరితమానస్
- తులసీదాస్ 16వ శతాబ్దానికి చెందిన ప్రముఖ కవి-సన్యాసి, అవధి భాషలో రామచరితమానస్‌ను రచించాడు. రామచరితమానస్ ఏడు అధ్యాయాలతో రూపొందించబడింది.
- తులసీదాస్ రచించిన ఏడు కాండలు బాల కాండ, అయోధ్య కాండ, అరణ్య కాండ, కిష్కింద కాండ, సుందర కాండ, లంకా కాండ, ఉత్తర కాండ.

పంచతంత్రం
- పంచతంత్ర అనేది సంస్కృత భాషలో శ్లోకం, గద్యం రూపంలో, కథా పద్ధతిలో, ఉన్న జంతు కల్పిత కథల పురాతన భారతీయ సేకరణ.
- దీన్ని పండిట్ విష్ణు శర్మ రచించాడు.

సహృదయలోక-లోచన
- కశ్మీరీ కవి ఆచార్య ఆనందవర్ధన్ రచించిన 'సహృదయలోక-లోచన' సౌందర్యశాస్త్రం, సాహిత్య విమర్శలో ముఖ్యమైన సాహిత్య రచన.
- ఇది సాహిత్య కూర్పులోని అనేక అంశాలను విశ్లేషిస్తుంది. సంస్కృత కావ్యశాస్త్ర సూత్రాలపై అంతర్దృష్టులను అందిస్తుంది.

12. కింది జతలను పరిగణించండి.

హరప్పా ప్రాంతం	ప్రస్తుత ప్రదేశం
1. లోథాల్	గుజరాత్
2. రాఖీగర్హి	రాజస్థాన్
3. గన్వేరివాలా	పాకిస్థాన్
4. కాళీబంగన్	హర్యానా

పై జతల్లో ఎన్ని సరిగ్గా సరిపోలాయి?
ఎ) ఒక జత బి) రెండు జతలు
సి) మూడు జతలు
డి) మొత్తం నాలుగు జతలు
సమాధానం: (బి)

వివరణ: ప్రధాన హరప్పా ప్రదేశాలు ...

హరప్పా ప్రాంతం	ప్రస్తుత ప్రదేశం
హరప్పా	పంజాబ్, పాకిస్థాన్,
మొహెంజో దారో	సింధ్, పాకిస్థాన్,
ధోలవీర	గుజరాత్‌లోని కచ్ జిల్లా,
కాళీబంగన్	రాజస్థాన్
లోథాల్,	గుజరాత్
రాఖీగర్హి	హర్యానా
చన్హుదారో	సింధ్, పాకిస్థాన్
గన్వేరివాలా	పంజాబ్, పాకిస్థాన్
సుత్కాజెండర్	బలూచిస్థాన్ ప్రావిన్స్, పాకిస్థాన్
అలంగీర్‌పూర్	ఉత్తరప్రదేశ్

13. కింది ప్రకటనలను పరిగణించండి.
1. జైన మతం హిందూ మతంలో ఒక సంస్కరణ ఉద్యమంగా ఉద్భవించింది. కుల వ్యవస్థను తిరస్కరించింది
2. జైన మతం అన్ని జీవుల పట్ల అహింస ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది
పై స్టేట్‌మెంట్లలో ఏది సరైనది/సరైనవి?
ఎ) 1 బి) 2
సి) 1, 2 డి) 1 లేదా 2 కాదు
సమాధానం: (బి)

వివరణ: స్టేట్‌మెంట్-1 సరైనది కాదు: జైనమతం ఒక స్వతంత్ర మతంగా ఉద్భవించింది. జైన మతం, హిందూ మతంలో ఒక సంస్కరణ ఉద్యమంగా ఉద్భవించలేదు. ఇది హిందూ మతంతో కొన్ని తాత్విక భావనలను పంచుకున్నప్పటికీ, జైనమతం ప్రత్యేక నమ్మకాలు, అభ్యాసాలను కలిగి ఉంది.
స్టేట్‌మెంట్-2 సరైనది: అహింస జైన మత ప్రధాన సూత్రం. జైనులు అన్ని జీవులకు హానిని తగ్గించాలని విశ్వసిస్తారు. ఈ సూత్రాన్ని వారి ఆహారం (శాకాహారం), రోజువారీ కార్యకలాపాలకు విస్తరించారు.

14. క్విట్ ఇండియా ఉద్యమ సమయంలో కాంగ్రెస్ రేడియోను నిర్వహించడం ద్వారా కింది వ్యక్తుల్లో ఎవరు ప్రసిద్ధి చెందారు?
ఎ) సరోజినీ నాయుడు
బి) మేడమ్ బికాజీ కామా
సి) ఉషా మెహతా
డి) విజయ లక్ష్మీ పండిట్ **సమాధానం: (సి)**

వివరణ: డా. ఉషా మెహతా ఉషాబెన్ అని ప్రసిద్ధి చెందింది.
- ఆమె 8 సంవత్సరాల చిన్న వయస్సులోనే స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్గొనడం ప్రారంభించింది.
- ఆమె కాంగ్రెస్ రేడియోను నిర్వహించడంలో సుప్రసిద్ధురాలు.
- 1942లో క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం సమయంలో రహస్యంగా రేడియో స్టేషన్‌ని నిర్వహించింది.

15. కింది జతలను పరిగణించండి.

జీఐ ట్యాగ్	రాష్ట్రం
1. రూపా తారకాసి	రాజస్థాన్
2. బంగ్లార్ మస్లిన్	పశ్చిమ బెంగాల్
3. నరసాపూర్ కోచెట్ లేస్ ఉత్పత్తులు	కర్ణాటక

పై జతల్లో ఎన్ని సరిగ్గా సరిపోలాయి?
ఎ) ఒక జత (బి) రెండు జతలు
సి) మొత్తం మూడు జతలు
డి) ఏవీ కావు **సమాధానం: (ఎ)**

వివరణ: ఒడిశా ప్రఖ్యాత రూపా తారకాసికి చెన్నైలోని జియోగ్రాఫికల్ ఇండికేషన్స్ రిజిస్ట్రీ భౌగోళిక సూచిక (GI) ట్యాగ్‌ని అందజేసింది.
- GI లీగ్‌లో చేరే ఇతర ఉత్పత్తులు బంగ్లార్ మస్లిన్ (పశ్చిమ బెంగాల్), నరసాపూర్ కోచెట్ లేస్ ఉత్పత్తులు (ఆంధ్రప్రదేశ్), కచ్ రోగన్ క్రాఫ్ట్ (గుజరాత్).

జియోగ్రాఫికల్ ఇండికేషన్ (GI) ట్యాగ్
- ఇది నిర్దిష్ట భౌగోళిక మూలం, లక్షణాలను కలిగి ఉన్న ఉత్పత్తులపై ఉపయోగించే సంకేతం లేదా ఆ మూలానికి సంబంధించిన ఖ్యాతిని కలిగి ఉంటుంది.
- ట్యాగ్ 10 సంవత్సరాల వరకు చెల్లుబాటులో ఉంటుంది. ఆ తర్వాత దాన్ని పునరుద్ధరించవచ్చు.

ప్రయోజనాలు
- నమోదిత భౌగోళిక సూచనను ఇతరులు అనధికారికంగా ఉపయోగించకుండా నిరోధిస్తుంది.
- ఇది ఉత్పత్తి ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడంలో సహాయపడుతుంది.

16. కర్ణాటకలోని లాడ్ ఖాన్ దేవాలయం భారతదేశంలోని కింది ఏ రాజవంశంతో సంబంధం కలిగి ఉంది?
ఎ) పల్లవ రాజవంశం
బి) కాకతీయ రాజవంశం
సి) చాళుక్య రాజవంశం
డి) చోళ రాజవంశం **సమాధానం: (సి)**

వివరణ: చాళుక్య రాజవంశం
- చాళుక్య రాజవంశం ఒక హిందూ రాజవంశం. ఇది 6వ, 12వ శతాబ్దాల మధ్య దక్షిణ, మధ్య భారతదేశంలోని అధిక భాగాలను పాలించింది.
- ఈ కాలంలో వారు మూడు రాజవంశాలుగా పరిపాలించారు. బాదామి చాళుక్యులు' అని పిలువబడే తొలి రాజవంశం 6వ శతాబ్దం మధ్యకాలం నుంచి వాతాపి (ఆధునిక బాదామి) నుంచి పాలించారు.

బాదామి చాళుక్యుల వాస్తు శిల్పం
- చాళుక్యుల నిర్మాణ శైలిని చాళుక్యుల వాస్తు శిల్పం' లేదా కర్ణాటక ద్రావిడ వాస్తుశిల్పం' అంటారు.
- చాళుక్యుల ఆలయ నిర్మాణ కార్యకలాపాలు, ఆధునిక కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని ఐహోల్, బాదామి, పట్టడకల్, మహాకూటల్లో కేంద్రీకృతమై ఉన్నాయి.

వివరణాత్మక సమాధానాలతో (అన్ని రకాల పోటీ పరీక్షలకు ఉపయుక్తం)

- ఉపయోగించిన నిర్మాణ సామగ్రి : ఎర్రటి-బంగారు ఇసుకరాయి.
- బాదామి చాళుక్యుల ఆలయ నిర్మాణ కార్యకలాపాలను మూడు దశలుగా వర్గీకరించవచ్చు.
- మొదటి దశలో ఐహోల్, బాదామిలోని దేవాలయాల వంటి గుహ దేవాలయాలు ఉన్నాయి.
- రెండో దశలో లాడ్ ఖాన్ ఆలయం, మేగుటి జైన దేవాలయం మొదలైనవి ఉన్నాయి.
- పరిపక్వ దశ మూడో దశలో సంగమేశ్వర ఆలయం, విరూపాక్ష ఆలయం, పాపనాథ ఆలయం మొదలైనవి ఉన్నాయి.

17. సాంఘిక సంస్కరణ ఉద్యమాల ప్రస్తావనతో కింది జతలను పరిగణించండి.

ఉద్యమం	వ్యవస్థాపకుడు
1. ఆర్య సమాజ్	దయానంద సరస్వతి
2. ప్రార్థన సమాజ్	దేవేంద్రనాథ్ ఠాగూర్
3. బ్రహ్మ సమాజం	రాజా రామ్మోహన్ రాయ్

పై జతల్లో ఎన్ని సరిగ్గా సరిపోలాయి?
ఎ) ఒక జత బి) రెండు జతలు
సి) మొత్తం మూడు జతలు
డి) ఏవీ కావు **సమాధానం: (బి)**

వివరణ: జత-1, 3 సరిగ్గా సరిపోలాయి. జత-2 సరిగ్గా సరిపోలలేదు.

ఆర్య సమాజం
- దయానంద సరస్వతి 1875లో బొంబాయిలో ఆర్య సమాజాన్ని స్థాపించారు.
- ఇది హిందూ సంస్కరణల ఉద్యమం.
- సమాజం ఉద్దేశం హిందూ మతాన్ని కల్పిత విశ్వాసాల నుంచి దూరం చేయడం.
- 'కృణ్వంతో విశ్వం ఆర్యమ్' అనేది సమాజ నినాదం. దీని అర్థం ఈ ప్రపంచాన్ని ఉదాత్తంగా మార్చు.
- విగ్రహారాధన, తీర్థయాత్ర, పవిత్ర నదుల్లో స్నానాలు, జంతుబలి, దేవాలయాల్లో నైవేద్యాలు, అర్చకత్వాన్ని ప్రాయోజితం చేయడం మొదలైన ఆచార వ్యవహారాలను ఖండించాలని సమాజ్ తన సభ్యులను ఆదేశిస్తుంది.
- సమాజ్ 1880లలో వితంతు పునర్వివాహానికి మద్దతుగా కార్యక్రమాలను ప్రారంభించింది.

ప్రార్థనా సమాజ్
- ప్రార్థనా సమాజ్ 1867, మార్చి 31న కేశవ్ చంద్ర సేన్ మహారాష్ట్రను సందర్శించినప్పుడు ఆత్మారామ్ పాండురంగ చేత స్థాపించబడింది. 'ప్రజలు ఒకే దేవుడిని విశ్వసించాలి.. ఒకే దేవుడిని ఆరాధించాలి' అనే లక్ష్యంతో మహదేవ్ గోవింద రనడే చేరిన తర్వాత ఇది ప్రాచుర్యం పొందింది.

బ్రహ్మ సమాజం
- బ్రహ్మ సమాజం హిందూ మతంలో ఒక సంస్కరణ ఉద్యమం. దీన్ని 1828లో రాజా రామ్మోహన్ రాయ్ కలకత్తాలో స్థాపించారు.

కె.భాస్కర్ గుప్తా
హైదరాబాద్

విద్య, ఉద్యోగ సమాచారం

బెల్‌లో...

బెంగళూరులోని భారత్ ఎలక్ట్రానిక్స్ లిమిటెడ్ (బెల్)లో తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన కింది పోస్టుల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.
- **మొత్తం ఖాళీలు:** 5
- **పోస్టులు:** ప్రాజెక్ట్ ఇంజినీర్ (మెకానికల్)
- **అర్హతలు:** పోస్టును బట్టి సంబంధిత విభాగంలో బీఈ/బీటెక్ (మెకానికల్) ఉత్తీర్ణతతోపాటు అనుభవం ఉండాలి.
- **దరఖాస్తు:** ఆఫ్‌లైన్‌లో
- **చివరితేదీ:** నవంబర్ 11
- **వెబ్‌సైట్:** http://https//bel-india.in

నిట్‌లో...

జలంధర్‌లోని డాక్టర్ బీఆర్ అంబేద్కర్ నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (నిట్)లో ఖాళీగా ఉన్న ఫ్యాకల్టీ పోస్టుల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.
- **మొత్తం ఖాళీలు:** 132
- **పోస్టులు:** ప్రొఫెసర్, అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్
- అర్హతలు, ఎంపిక తదితరాలు వెబ్‌సైట్‌లో చూడవచ్చు
- **దరఖాస్తు:** ఆన్‌లైన్‌లో
- **చివరితేదీ:** నవంబర్ 18
- **వెబ్‌సైట్:** https://www.nitj.ac.in

ఐసర్‌లో...

భోపాల్‌లోని ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్స్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ రీసెర్చ్ (ఐసర్)లో కింది ఖాళీల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.
- **మొత్తం ఖాళీలు:** 31
- **పోస్టులు:** డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్, అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్, మెడికల్ ఆఫీసర్, ల్యాబ్ అసిస్టెంట్, అటెండెంట్ తదితరాలు
- **దరఖాస్తు:** ఆన్‌లైన్‌లో
- **చివరితేదీ:** నవంబర్ 11
- **వెబ్‌సైట్:** https://www.iiserb.ac.in

ఆన్‌లైన్‌లో స్టడీ మెటీరియల్

పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం
- గ్రూప్స్: తెలంగాణ చరిత్ర, చరిత్ర బిట్స్ కోసం పై క్యూఆర్ కోడ్‌ను స్కాన్ చేయండి.

నిజాం కాలంలో ఫౌజుదారి అదాలత్ అంటే ఏమిటి?

పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం
చరిత్ర బిట్స్

అక్టోబర్ 25 తరువాయి..

314. కింది వాటిలో సరైన వ్యాఖ్య/వ్యాఖ్యలను గుర్తించండి.
1. తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని అణిచివేయడానికి నిజాం రాజు మీర్జాఅలీ హైదర్ అధ్యక్షతన ఒక కమిటీని నియమించాడు
2. 1946, నవంబర్‌లో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీపై నిజాం ప్రభుత్వం నిషేధం విధించింది
3. రష్యా సలహా మేరకు కమ్యూనిస్టులు 1951, అక్టోబర్ 21న తమ సాయుధ పోరాటాన్ని విరమించారు
1. 1 2. 1, 2 3. 3 4. 1, 2, 3

315. హైదరాబాద్ అంబేద్కర్‌గా ఎవరు ప్రసిద్ధి చెందారు?
1. అరిగె రామస్వామి
2. ఎం.ఆర్. ఆదయ్య
3. బి.ఎస్. వెంకట్రావ్
4. పి.ఆర్. వెంకటస్వామి

316. కింది వాటిని జత పరచండి.
1. నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర జనసంఘం ఏర్పాటు ఎ. 1931
2. ఆంధ్ర జన కేంద్ర సంఘం ఏర్పాటు బి. 1930
3. నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభ ఏర్పాటు సి. 1923
4. రెండో ఆంధ్ర మహాసభ డి. 1921
1. 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి
2. 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
3. 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
4. 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి

317. నిజాం కాలంలో హైదరాబాద్ 'స్టేట్ డిప్రెస్డ్ క్లాసెస్ అసోసియేషన్'ను ఎవరు ఏర్పాటు చేశారు?
1. భాగ్యరెడ్డి వర్మ
2. అరిగె రామస్వామి
3. బి.ఎస్. వెంకట్రావ్
4. ఎం.ఆర్. ఆదయ్య

318. రాజ్యాంగ సంస్కరణలో తగు సూచనలు ఇవ్వడానికి ఏడో నిజాం నియమించిన కమిటీ?
1. అరవముదు అయ్యంగార్ కమిటీ
2. పింగళి వెంకట్రామ్‌రెడ్డి కమిటీ
3. అలీ ఇమాం కమిటీ
4. మీర్జా యార్ జంగ్ కమిటీ

319. తెలంగాణ భూదాన ఉద్యమంలో భాగంగా తన భూమిని దానం చేసిందెవరు?
1. విసునూరి రామచంద్రారెడ్డి
2. పింగళి వెంకట్రావు
3. వెదిరె రామచంద్రారెడ్డి
4. కట్యూరి కృష్ణారావు

320. తెలంగాణ వీర వనిత చాకలి ఐలమ్మ (చిట్యాల ఐలమ్మ) సొంత గ్రామం?
1. పాలకుర్తి (జనగామ తాలూకా)
2. కడివెండి (జనగామ తాలూకా)
3. ఆకునూరు (జనగామ తాలూకా)
4. ఎర్రబాడు (సూర్యాపేట తాలూకా)

321. సరైన వ్యాఖ్యలను గుర్తించండి.
1. విసునూరి దేశ్‌ముఖ్‌కు వ్యతిరేకంగా తన భూమి హక్కు కోసం పోరాడిన పేద ముస్లిం రైతు షేక్ బందగీ హత్య తెలంగాణలో సాయుధ పోరాటానికి స్ఫూర్తి నిచ్చింది
2. 'మా భూమి' నాటకం తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని బాగా ప్రభావితం చేసింది. ఈ నాటం షేక్ బందగీకి నివాళి అర్పించే దృశ్యంతో ప్రారంభమవుతుంది
3. మా భూమి నాటకాన్ని సుంకర సత్యనారాయణ, వాసిరెడ్డి భాస్కరరావు రచించారు
1. 1 2. 2
3. 1, 2 4. 1, 2, 3

322. 'తెలంగాణ భగత్ సింగ్' అని ఎవరిని పిలుస్తారు?
1. కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ
2. రావి నారాయణ రెడ్డి
3. నారాయణరావు పవార్
4. ఎవరూ కాదు

323. హైదరాబాద్ రాజ్యంలో 'జిలాబంది' పద్ధతిని సాలార్‌జంగ్ ఎప్పుడు ప్రవేశపెట్టాడు?
1. 1865 2. 1857
3. 1868 4. 1879

324. నిజాం కాలంలో ఫౌజుదారి అదాలత్ అంటే ఏమిటి?
1. హిందూ చట్టాలను అమలు చేసే కోర్టు
2. ముస్లిం చట్టాలను అమలు చేసే కోర్టు
3. సివిల్ కోర్టు 4. క్రిమినల్ కోర్టు

325. సాలార్‌జంగ్ హైదరాబాద్‌లో ఇంజినీరింగ్ కళాశాలను ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేశాడు?
1. 1870 2. 1860
3. 1865 4. 1887

326. కింది వాటిలో సరైన వ్యాఖ్య/వ్యాఖ్యలను గుర్తించండి.

1. 1918లో ఏర్పడిన ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో 1919, ఆగస్టు 28 నుంచి తరగతులు ప్రారంభమయ్యాయి
2. నిజాం కాలంలో విద్యాశాఖ కార్యదర్శి డబ్ల్యూ.హెచ్. విల్కిన్‌సన్ హైదరాబాద్ పాఠశాలల్లో నూతన బోధన పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టాడు
3. పూర్వపు హైదరాబాద్ కళాశాలనే 1887లో నిజాం కాలేజీగా పునఃస్థాపించారు. ఈ కాలేజీకి మొదటి ప్రిన్సిపాల్‌గా అఘోరనాథ్ చటోపాధ్యాయ పని చేశారు.
1. 1 2. 1, 2
3. 2 4. 1, 2, 3

327. ఏ ముస్లిం చరిత్రకారుడు తన పుస్తకంలో దక్కన్ ప్రాంతంలో భాగంగా 'తెలంగాణ' అనే పదాన్ని ఉపయోగించాడు?
1. అబుల్‌ఫజల్ 2. ఇబ్నా-ఖల్దూన్
3. అల్బరూనీ 4. పెరిస్టా

328. మొదటి సాలార్ జంగ్‌కు సంబంధించి సరైన వ్యాఖ్య/వ్యాఖ్యలను గుర్తించండి.
1. మొదటి సాలార్‌జంగ్ ముగ్గురు నిజాం ప్రభువుల వద్ద (1853-1883) ప్రధాని (దివాగ్)గా పనిచేశాడు
2. ఇతడు సదర్- ఉల్- మహమ్ పేరుతో పోలీసు, రెవెన్యూ, న్యాయ, విద్య, ఆరోగ్య శాఖలను ఏర్పాటు చేశాడు
3. 1871 లో హైదరాబాద్ రాజ్యంలో తపాల శాఖను ఏర్పాటు చేసిన ఘనత మొదటి సాలార్‌జంగ్‌కే దక్కుతుంది
1. 1 2. 1, 2
3. 2, 3 4. 1, 2, 3

329. ఖైరున్నిసా బేగం అనే ముస్లిం యువతిని వివాహం చేసుకున్న బ్రిటిష్ రెసిడెంట్ ఎవరు?
1. జేమ్స్ పాట్రిక్ 2. విలియం మెక్లీన్
3. హెన్రీ పీటర్ 4. డేవిడ్‌సన్

330. 1857 తిరుగుబాటు సమయంలో హైదరాబాద్ రెసిడెన్సీపై తిరుగుబాటు చేసిన వ్యక్తి?
1. అమీర్‌ఖాన్ 2. తుర్రేబాజ్ ఖాన్
3. మీర్ సైదా అలీ 4. ఎవరూ కాదు

331. సూర్యాపేట వర్తక సంఘాన్ని ఎప్పుడు స్థాపించారు?
1. 1922, డిసెంబర్ 2
2. 1922, ఫిబ్రవరి 24
3. 1923, డిసెంబర్ 2
4. 1923, ఫిబ్రవరి 24

332. ఆంధ్ర మహాసభకు సంబంధించి కింది అంశాలను జత చేయండి.
1. ఐదో ఆంధ్ర మహాసభ ఎ. మల్కాపురం
2. ఆరో ఆంధ్ర మహాసభ బి. నల్లగొండ జిల్లా చిలుకూరు
3. ఏడో ఆంధ్ర మహాసభ సి. షాద్‌నగర్
4. ఎనిమిదో ఆంధ్ర మహాసభ డి. నిజామాబాద్
1. 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి
2. 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
3. 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
4. 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి

333. ఆంధ్ర మహాసభలకు సంబంధించి సరైన వ్యాఖ్య/ వ్యాఖ్యలను గుర్తించండి.
1. ఖమ్మంలో రావి నారాయణ రెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన 12వ ఆంధ్ర మహాసభ నిజాం రాజ్యాన్ని ఎదిరించి ప్రజారాజ్యాన్ని స్థాపించాలని పిలుపునిచ్చింది
2. 1946, జూలైలో నిజాం ప్రభుత్వం ఆంధ్ర మహాసభపై నిషేధం విధించింది
3. ఆంధ్ర మహాసభలతో పాటు మహిళా సభలను కూడా పదో ఆంధ్ర మహాసభ వరకు కొనసాగించారు
1. 1 2. 1,
23. 2 4. 1, 2, 3

334. కింది వాటిలో సరైన జవాబును గుర్తించండి.
ప్రతిపాదన (ఎ): లండన్ వెళ్లే హిందూ విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్‌లు ఇప్పించడమే ప్రధాన లక్ష్యంగా 1892లో హిందూ సోషల్ క్లబ్‌ను స్థాపించారు
కారణం (ఆర్): హిందువుల వికాసానికి, అభివృద్ధికి సాయమందించే ఉద్దేశంతో నిజాం ఈ సంస్థను స్థాపించాడు
1 (ఎ) (ఆర్) రెండూ సరైనవే, (ఆర్) (ఎ)కు సరైన వివరణ
2.(ఎ) (ఆర్) రెండూ సరైనవే, (ఆర్) (ఎ)కు సరైన వివరణ కాదు
3. (ఎ) సరైనది, (ఆర్) తప్పు
4.(ఎ) తప్పు, (ఆర్) సరైనది

335. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో తొలి హిందూ ముల్కీ పట్టభద్రుడు ఎవరు?
1. కిషన్ పెర్షాద్
2. రాయ్ బాలముకుంద్
3. దొడ్డి కొమరయ్య
4. రావి నారాయణ రెడ్డి

336. కింది అంశాలను పరిశీలించి సరైన వ్యాఖ్య/ వ్యాఖ్యలను గుర్తించండి.
1. ముల్కీ (స్థానికుడు), నాన్ ముల్కీ (స్థానికేతరుడు) సమస్య బహమనీల కాలం నుంచి ఉంది. దక్కన్ (దక్షిణ భారతదేశానికి) ఉత్తర భారతం నుంచి వచ్చి స్థిరపడిన ముస్లింలను దక్కనీలు, పశ్చిమాసియా దేశాల నుంచి వచ్చిన ముస్లింలను అఫాకీలు అనేవారు
2. కాలక్రమేణా దక్కనీలు ముల్కీలుగా, అఫాకీలు నాన్ ముల్కీలుగా పేర్కొనేవారు
3. బహమనీ రాజ్యంలో అఫాకీలు ఆర్థికంగా బలమైన వర్గంగా ఉండి ఉన్నత పదవులు చేపట్టారు
అఫాకీలు షియా మతస్థులు, దక్కనీలు సున్నీ మతస్థులు కావడం ముల్కీ నాన్ ముల్కీల మధ్య ఘర్షణల ప్రారంభానికి కారణమయ్యింది
1.1 2. 2 3. 3 4. 1, 2, 3

337. కుతుబ్‌షాహీల కాలంలో ముల్కీ సమస్య రావడానికి కారణం?
1. కుతుబ్‌షాహీ పాలకులు స్థానిక భాషా సంస్కృతులకు గౌరవం ఇవ్వడం
2. బహమనీ సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్న కారణాలను అర్థం చేసుకోవడం
3. దక్కనీలను (ముల్కీలను) ఉన్నత పదవుల్లో నియమించడం
4. పైవన్నీ

338. హైదరాబాద్ రాజ్యంలో ముల్కీ ఉద్యమానికి గాడ్‌ఫాదర్ వంటి వాడు ఎవరు?
1. కిషన్ పెర్షాద్
2. మాడపాటి హనుమంతరావు
3. బారిస్టర్ శ్రీకిషన్
4. జె.వి నరసింగరావు

339. సాంఘిక శుద్ధి ఉద్యమం అంటే ఏమిటి?
1. ప్రతి గ్రామంలో శుద్ధమైన తాగునీరు అందించడం
2. ప్రతి గ్రామంలో గ్రంథాలయాలు ఏర్పాటు చేయడం
3. మతం మార్చుకున్న హిందువులను తిరిగి హిందూ మతంలోకి తీసుకురావడం
4. ప్రతి గ్రామంలో వైద్యశాలల ఏర్పాటు

340. కింది అంశాలను పరిశీలించి సరికాని (తప్పు) వ్యాఖ్య/వ్యాఖ్యలను గుర్తించండి.
1. తెలుగు వారైన అక్కన్నను పేష్కార్‌గా, మాదన్నను మహామంత్రిగా ఉన్నత పదవుల్లో నియమించిన కుతుబ్‌షాహీ పాలకుడు అబుల్ హసన్ తానీషా
2. 1853లో హైదరాబాద్ రాజ్య దివాన్‌గా నియమితుడైన సాలార్‌జంగ్-1 పాలనా సంస్కరణలో భాగంగా ఉత్తర భారతదేశం నుంచి అనేక మంది కాయస్తులు, ఖత్రీలను తీసుకువచ్చి సంస్థానంలో ఉన్నత ఉద్యోగాలు ఇచ్చాడు. దీంతో ఉద్యోగుల్లో ముల్కీయేతరుల ప్రాబల్యం పెరిగిపోయింది.
3. హైదరాబాద్ రాజ్యంలో అధికార భాషగా ఉన్న పర్షియాను తొలగించి ఉర్దూను అధికార భాషగా ప్రవేశపెట్టాలన్న నాన్ ముల్కీ అధికారుల ప్రతిపాదనను మొదటి సాలార్‌జంగ్ అంగీకరించాడు
1. 1 2. 2
3. 3 4. 1, 2

341. హైదరాబాద్ రాజ్యంలోని అన్ని పరిపాలనా విభాగాల్లో ముల్కీలనే ఉద్యోగులుగా నియమించాలని సాలార్‌జంగ్-1 ఏ నిజాం పాలనా కాలంలో ఆదేశాలు జారీ చేశాడు?
1. నాలుగో నిజాం నజీరుద్దౌలా
2. ఐదో నిజాం అఫ్జల్ ఉద్దౌలా
3. ఆరో నిజాం మహబూబ్ అలీఖాన్
4. ఏడో నిజాం మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్

342. ఏ నిజాం కాలంలో ముల్కీ సమస్య ఉధృత రూపం దాల్చింది?
1. రెండో నిజాం 2. మూడో నిజాం
3. నాలుగో నిజాం 4. ఐదో నిజాం

343. ముల్కీ అనే పదాన్ని పూర్తిగా నిర్వచించిన ఫర్మానా ఏది?
1. 1888 ఫర్మానా 2. 1919 ఫర్మానా
3. 1933 ఫర్మానా 4. 1948 ఫర్మానా

344. నాన్ ముల్కీ ఉద్యోగాలనీనంటినీ తాత్కాలిక ఉద్యోగులుగా ప్రకటించిన దివాన్?
1. కిషన్ పెర్షాద్
2. సర్ అక్బర్ హైదరీ
3. యూసఫ్ అలీఖాన్
4. చత్తారి నవాబ్

సమాధానాలు

314.4	315.3	316.4	317.3
318.1	319.3	320.1	321.4
322.3	323.1	324.4	325.1
326.4	327.1	328.4	329.1
330.2	331.1	332.3	333.4
334.3	335.2	336.4	337.4
338.1	339.2	340.3	341.2
342.4	343. 2	344. 1	

సత్యప్రకాశ్
ఏకేఆర్ స్టడీసర్కిల్